

## ДІАЛЕКТИКА ПОНЯТТЯ ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Гуцалюк О.І., Національний транспортний університет, Київ, Україна, sheptynova\_lena@ukr.net, orcid.org/0000-0001-7435-116X

## DIALECTICS OF THE CONCEPT OF OPERATIONAL ACTIVITY AT THE ENTERPRISE

Gutsalyuk O.I., National Transport University, Kyiv, Ukraine, sheptynova\_lena@ukr.net, orcid.org/0000-0001-7435-116X

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в умовах ринкової економіки дослідження поняття «операційна діяльність» для будь-якого підприємства є актуальним. Оскільки, конкурентоспроможність продукції, наданих послуг в умовах фінансової кризи формується за наявної ефективної операційної діяльності.

Сучасний стан фінансової кризи зумовленою пандемією. Фінансовий стан зумовлює потребу у формуванні як практичної так і теоретичної бази інформації, яка слугує основою для подальших аналітичних досліджень.

Аналіз досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідженні теорії підприємництва та її ключових значень (операційна діяльність) здійснили вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти: Безкоровайна Л., Віленський П., Тарасюк Г., Грибук Ю., Капінос Г., Бабій І., Місько Г. [12], Сідун В. [14], Школа І., Михайловська О. [18], Бутинець Ф. [5], Бланк І. А. [3], Волков Д. [7], Кузьмін О., Мельник О. [10], Лозовицький Д. [11], Мосійчук М. [13], Чандлер А. [8].

Постановка завдання. Основним завданням є конкретизації і з'ясування змісту такого поняття як «операційна діяльність» на сучасних підприємствах.

Основний матеріал. Розвиток економіки та системи суспільних відносин потребує створення умов для подальших теоретичних досліджень щодо такого поняття як «операційна діяльність».

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю. [1]. Схоже визначення дає також міжнародний стандарт бухгалтерського обліку операційна діяльність – основна діяльність суб'єкта господарювання, яка приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю. [1]. Різні вчені трактують поняття «операційна діяльність по різному (табл. 1).

З точки зору авторів, С. Мордовін [17] наголошує, що саме виробнича програма є основним планом операційної діяльності. З іншого боку, помітний вплив на операційну діяльність надають також процеси та операції, пов'язані із ресурсним забезпеченням виробництва. На це, наприклад, вказує М. Мосійчук [13], яка підкреслює, що операційна діяльність знаходиться у прямій причинно-наслідковій залежності від її ресурсного забезпечення. Враховуючи необхідність задоволення вимог забезпечення ефективності операційної діяльності, М. Макаренко, О. Махалина [12] зазначають, що значну роль у процесі планування та контролю операційної діяльності відіграє нормативна база, яка спирається на науково обґрунтованих та технологічно обумовлених закономірностях трансформації ресурсів на готову продукцію (товари та послуги).

Проте основною вадою до визначення сутності операційної діяльності підприємства слід вважати недостатність уваги до ідентифікації характеру, сили та масштабів впливу позавиробничих чинників на процеси формування та функціонування. Так, наприклад, І. Ансофф [6] підкреслює таку характерну особливість операційної діяльності, як нестійкість напрямів розвитку, тобто припускає можливість їх перегляду у ході реалізації згідно з вимогами адаптації до трансформацій середовища господарювання.

З іншого боку, Л. Федулова, О. Декалюк [17] також зазначають з цього приводу, що хоча виробнича складова є ядром операційної системи і застосування методик дослідження перебігу процесів її функціонування та розвитку є правомірним, але вона не може вважатися цілком достатньою, тому що операційна діяльність включає не лише виробництво, а й операції із забезпечення, управління, організацію та контроль тощо.

Таблиця 1 – Діалектика поняття операційна діяльність  
Table 1 – Dialectics of the concept of operational activity

| Автори                            | Визначення сутності операційної діяльності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Безкоровайна Л.<br>[4]            | Діяльність підприємства з виробництва та реалізації продукції (послуг), за якої досягається одночасне зростання ефекту й ефективності від здійснюваних економічних, соціальних та екологічних заходів і забезпечується задоволення інтересів різних суб'єктів, що з ним взаємодіють                                                                             |
| Віленський П.<br>[6,]             | Те саме, що і звичайна виробнича діяльність, проте основною діяльністю бізнесу може бути не лише виробнича, але й будівельна, транспортна, торговельна діяльність, а також діяльність, пов'язана з наданням послуг                                                                                                                                              |
| Тарасюк Г.,<br>Грибук Ю. [8]      | Виробництво та реалізація продукції, послуг, робіт                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Капінос Г.,<br>Бабій І. [9]       | Діяльність, яка здійснюється в рамках операційної системи з метою створення будь-якої корисності шляхом перетворення входів (ресурсів усіх видів) на виходи (готові продукти та послуги)                                                                                                                                                                        |
| Місько Г.<br>[12]                 | Діяльність підприємства, спрямована на вирішення таких цілей: оптимізація завантаження потужності, зниження витрат на виробництво, якість виробництва, якість виробничих поставок, відповідність можливостей виробництва до попиту                                                                                                                              |
| Сідун В.<br>[14]                  | Виробничо-збутова або основна для певного підприємства діяльність, яка характеризується наступними показниками: собівартість реалізованої продукції; валовий прибуток від операційної діяльності; інші операційні та комерційні витрати; прибуток від операційної діяльності                                                                                    |
| Школа І.,<br>Михайловська О. [18] | Процес придбання матеріалів, їх перетворення на готовий продукт і постачання цього продукту покупцю діяльності, пов'язаної з навмисним перетворенням (трансформацією) матеріалів, інформації або покупців                                                                                                                                                       |
| Бутинець Ф.<br>[5]                | Основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Бланк І. А.<br>[3]                | Основний вид діяльності підприємства, з метою здійснення якої вона створена характер підприємства визначається насамперед специфікою галузі економіки, до якої воно належить. Основу операційної діяльності більшості підприємств складає виробничо-комерційна та торгова діяльність, яка доповнюється здійснюваною ними інвестиційною та фінансовою діяльністю |
| Волков Д.<br>[7]                  | Господарські процеси, які за своїм змістом є окремими процесами, що між собою взаємопов'язані та становлять цілісну операційну функцію підприємства: закупівельна, виробнича діяльність; діяльність з реалізації товарів, робіт та послуг; інноваційна діяльність у сфері виробництва та послуг                                                                 |
| Кузьмін О.,<br>Мельник О.<br>[10] | Наскрізна міжфункціональна система взаємозалежних споріднених процедур, реалізація яких призводить до використання ресурсів з метою створення певної продукції, що має цінність для внутрішньо-організаційних чи зовнішніх споживачів і формування конкурентних переваг підприємства                                                                            |
| Лозовицький Д.<br>[11]            | Основний вид діяльності підприємства, з метою здійснення якого воно створене процеси, пов'язані з отриманням, переробкою, передаванням і накопиченням матеріальних і нематеріальних, реальних і номінальних благ (грошей)                                                                                                                                       |
| Мосійчук М.<br>[13]               | Фундамент, що обумовлює повноцінне функціонування підприємства, виконання його статутних завдань... масштаби та напрями операційної діяльності є чинниками, що визначають склад, структуру, динаміку й ефективність використання ресурсів підприємства, його виробничого потенціалу                                                                             |
| П(С)БО 4 [1],<br>МСБО 7           | Основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Чандлер А.<br>[17]                | Виокремлення основних довгострокових цілей та завдань підприємства та затвердження курсу дій та розподілу ресурсів, необхідних для досягнення цих цілей                                                                                                                                                                                                         |

З таким підходом цілком погоджуються М. Мескон та інші науковці [18], які наголошують на доцільності виокремлення зі складу операційної діяльності, окрім суто операційної, функцій маркетингу, фінансів, трудових ресурсів та інженерну функцію. Водночас Д. Лозовицький [11] підкреслює, що операційна діяльність багато в чому визначається результатами фінансової діяльності підприємства, а отже, потребує відповідного доповнення шляхом включення до її складу фінансових аспектів.

Варто звернутись до законодавства [2], яке визначає операційну діяльність як «основну діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю», що, на нашу думку, вказує на неточність формулювання та не в повній мірі відображає її зміст, оскільки в складі операційної діяльності окрім основної, що міститься у визначенні П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» [2], є ще інша операційна діяльність, що представляє собою сукупність господарських операцій підприємства, що не є такими, що забезпечують отримання основної частини доходу від здійснення будь-якого виду діяльності. В даному випадку трактування [2] «...а також інші види діяльності...» не вносить однозначного розуміння щодо того, які саме види діяльності (факти господарської діяльності підприємства) можна відносити до операційної діяльності, що в кінцевому випадку призводить до помилок при порівнянні доходів і витрат від основного виду діяльності, що зазначений у статутних документах. Тому, на нашу думку, визначення «операційна діяльність» потребує подальшого уточнення та більш коректного формулювання для запобігання виникненню неточностей в ході узагальнення інформації про результати діяльності суб'єкта господарювання за звітний період.

Віленський П.Л. [5] розглядаючи види діяльності, в контексті класифікації грошових потоків, наголошує на тому, що «операційна діяльність – те саме, що і звичайна виробнича діяльність, проте основною діяльністю бізнесу може бути не лише виробнича, але й будівельна, транспортна, торгівельна діяльність, а також діяльність, пов'язана з наданням послуг», але при цьому автором не береться до уваги виділення в складі операційної діяльності інших видів господарських операцій, що не відносяться до основної статутної, фінансової або інвестиційної діяльності, і які формують у комплексі іншу операційну діяльність.

В свою чергу, у працях інші науковці визначають, що в умовах ринку фінансово-господарська діяльність найчастіше поєднує в собі чотири складові: виробничо-господарську, комерційну, інвестиційну і фінансову діяльність.

Виробничо-господарська діяльність – це процес виготовлення продукції, виконання робіт, послуг, включаючи капітальне будівництво. Виробничо-господарська діяльність визначає спеціалізацію підприємства, його основний рід занять. Тут основною є операційна діяльність, яка забезпечує отримання основної частини доходів. Недоліком даного підходу є те, що до складу основної діяльності включають капітальне будівництво, яке по суті, є одним з напрямів інвестиційної діяльності.

З точки зору Сідун В.А. [14], до операційної діяльності відносять виробничо-збутову або основну для певного підприємства діяльність, яка характеризується наступними показниками: собівартість реалізованої продукції; валовий прибуток від операційної діяльності; інші операційні та комерційні витрати; прибуток від операційної діяльності. [14]

Думка вітчизняних вчених [5, 15, 16] щодо поняття «операційна діяльність» не відрізняється від визначення, що надане у законодавстві, а також щодо класифікації видів діяльності.

На нашу думку, Операційна діяльність підприємства не повинна обмежуватися створенням і реалізацією продукту (товару, послуги), а й має забезпечувати впровадження виробничого процесу з використанням новітніх технологій. В цьому випадку можна говорити про взаємозв'язок двох видів діяльності – операційної та інноваційної, в ході створення платформи для ведення ефективного господарювання, з метою отримання максимального економічного і соціального ефекту від вкладення фінансових ресурсів в діяльність підприємства.

В контексті дослідження вважаємо за потрібне виділяти в складі основної діяльності такі господарські процеси, які за своїм змістом є окремими процесами, що між собою взаємопов'язані та представляють цілісну операційну функцію підприємства: закупівельна діяльність, виробнича діяльність, діяльності з реалізації товарів, робіт та послуг, інноваційна діяльність в сфері виробництва і послуг. Така класифікація зумовлена тим, що закупівельна діяльність є передумовою здійснення операційної діяльності та її важливою складовою, оскільки для того, що розпочати процес створення нового продукту, необхідно наявність матеріальних ресурсів, яка досягається в результаті успішного проведення заготівельної діяльності в умовах невизначеності ринку.

Операційна діяльність виступає центральною ланкою у процесі основної діяльності підприємства, оскільки саме від ефективності виробництва залежить ціна та якість готової продукції

(товарів, робіт), а й відповідно перехід до наступного циклу в комплексі операцій зі створення і реалізації готової продукції кінцевим споживачам.

Така діяльність представляє собою систему дій робітників з використанням засобів праці, що необхідні для перетворення ресурсів у готову продукцію, що включають в себе виробництво і переробку різних видів сировини, будівництво, надання послуг. Діяльність з реалізації товарів, робіт та послуг підприємств забезпечує безперервний процес руху активів у формі товарів від виробничих підприємств різних форм власності до безпосередніх споживачів. Для забезпечення торговельної діяльності підприємства здійснюють операції купівлі-продажу товарів, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Основним завданням підприємства є найбільш повне і оптимальне забезпечення товарного асортименту для здійснення торговельних операцій як з оптовими, так і з роздрібними покупцями.

Інноваційна діяльність постійно активізує операційну, то відбувається посилення позицій підприємства на конкурентному ринковому просторі. Багатовекторність інноваційного розвитку підприємства не повинна обмежуватися операційною діяльністю, оскільки рівнодіна потенціалів буде зменшуватись, відбудеться обмеження можливостей розвитку підприємства, звуження його позицій на ринку. Обмеження масштабів інноваційної діяльності призводить до неповного використання потенціалу виробництва, що, в свою чергу, відбивається на кінцевих результатах діяльності підприємства в цілому. Таким чином, інноваційний потенціал підприємства визначається взаємодією інноваційної і операційної діяльності – він тим більший, чим повніше використовується потенціал останньої.

З розвитком цифрових технологій, змінюється і методи визначення і управління операційною діяльністю, з'являються нові інформаційні технології.

На ринку програмних продуктів представлено широкий спектр програм автоматизації обліку, а таким чином і операційної діяльності підприємств, найпоширенішими з яких і найбільш адаптованими до української системи є: «Парус-Підприємство», «1С: Підприємство 8.0», «Ажур-ДОК», «Дебет Плюс», «Акцент-бухгалтерія» і «Бест звіт плюс». Функціональні особливості програм спрямовані на комплексну автоматизацію підприємств. Вони здатні вирішувати такі завдання: автоматизація бухгалтерського обліку; розрахунок заробітної плати і грошового забезпечення; тарифікація для фахівців; планування і розподіл фінансування; матеріальний облік; управління діловими процесами; адміністрування документообігу та канцелярії; управління персоналом; формування і зведення звітів.

Проте, крім таких спільних особливостей в них є деякі розбіжності. Щоб обрати найкраще інформаційне забезпечення для відповідного робочого місця потрібно розглянути кожну з цих програм.

«Парус-Підприємство» – це система автоматизації для середніх компаній. Дана програма має, розширену систему аналітики, яка орієнтована на різні види діяльності, а також систему захисту інформації. В програмі є модульна структура, що дає можливість проводити подальшу інтеграцію. [20]

«1С: Підприємство 8.0» – це набір прикладних рішень, побудованих за єдиними принципами і на єдиній технологічній платформі. Завдяки даній програмі можна вирішити багато різних питань пов'язаних з обліком та управлінням підприємства. Серед зручностей «1С: Підприємство 8.0» слід виділити можливість зміни користувачем збережених даних, для чого відпадає необхідність створювати складні запити й переробляти результати їх обробки в об'єкти мови програмування, достатньо отримати об'єкт із бази даних, змінити його властивості та знову зберегти [19].

«Ажур-ДОК» – це універсальна програма. Її призначення полягає в автоматизації ведення обліку, підготовки і друку різної бухгалтерської і торгової документації з вбудованими можливостями зміни і розширення функціональності. Система управління підприємством. [19]

«ДЕБЕТ Плюс» має модульну структуру, що дає можливість замовнику підібрати оптимальний комплект 180 поставок, з функціональністю, що відповідає потребам підприємства. Уся інформація в системі зберігається у вигляді первинних документів, проведення, довідників і початкових залишків. [21].

«Акцент-бухгалтерія» – це універсальна автоматизована програма для ведення бухгалтерського, управлінського та фінансового обліку на підприємствах. Ця програма забезпечує повноцінний правильний з бухгалтерської точки зору багатовимірний та багаторівневий аналітичний і синтетичний облік. [19]

«Бест звіт плюс» – програмний комплекс призначений для автоматизації процесів роботи зі звітною документацією встановленого зразка. Він забезпечує організацію електронного документообігу у всіх без винятку суб'єктів господарювання будь-якої форми власності та джерел фінансування або між ними та державними контролюючими органами, подача звітності яким

передбачена чинним законодавством. Це можливість інтеграції даних з будь-якої бухгалтерської програми (1С, і т.д.) [19].

Кожна з наведених програм має свої особливості у сфері управління операційною діяльністю в різних організаціях та певні переваги і недоліки, а також різну вартість.

Висновки. Операційна діяльність підприємства не повинна обмежуватися створенням і реалізацією продукту (товару, послуги), а й має забезпечувати впровадження виробничого процесу з використанням новітніх технологій. В цьому випадку можна говорити про взаємозв'язок двох видів діяльності – операційної та інноваційної, в ході створення платформи для ведення ефективного господарювання, з метою отримання максимального економічного і соціального ефекту від вкладення фінансових ресурсів в діяльність підприємства.

#### ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» від 31.03.99 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» N 87 від 31.03.99 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємства / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов. – К. : Либідь, 1998. – 140 с.
4. Безкоровайна Л. В. Система комплексного управління виробничими витратами / Л. В. Безкоровайна // 36. наук. праць «Економіка: проблеми теорії та практики». – Дніпропетровськ : ДНУ, 2002. – Вип. 119. – С. 25–29.
5. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, Н. В. Герасимчук. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 448 с.
6. Виленский П. Л. Оценка эффективности инвестиционных проектов: теория и практика / П. Л. Виленский, В. Н. Лившиц, С. А. Смоляк. – М. : Дело, 2001. – 832 с.
7. Волков Д. П. Місце і роль операційної діяльності в системі підприємництва / Д. П. Волков // Вісник Житомирського держ. техноло- гічного ун-ту. – 2010. – № 3 (53). – С. 235–238.
8. Грибук Ю. А. Управління операційним прибутком підприємств каменевидобувної промисловості / Г. М. Тарасюк, Ю. А. Грибук // Вісник Житомирського держ. технологічного ун-ту. – 2011. – № 2 (56). – С. 126–129.
9. Капінос Г. І. Операційний менеджмент / Г. І. Капінос, І. В. Бабій. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 352 с.
10. Кузьмин О. Є. Бюджетування на підприємстві / О. Є. Кузьмин, О. Г. Мельник. – К. : Кондор, 2008. – 312 с.
11. Лозовицький Д. С. Контролінг / Д. С. Лозовицький. – Львів : Вид-во ЛьвДУВС, 2012. – 310 с.
12. Магданов П. В. Подход к организации стратегического плани- рования социально- экономического развития региона / П. В. Магданов, В. Ю. Падей // Ars Administrandi. – 2011. – № 4. – С. 5–20.
13. Мосійчук М. М. Роль і місце аналітичної інформації щодо ресурсного забезпечення в управлінні операційною діяльністю суб'єктів господарювання / М. М. Мосійчук. // Тенденції розвитку економіки у 2014 році: аналітичний та теоретико-методологічний аспекти : Мат-ли Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 31 січня 2014 р.). – У 2-х ч. – Дніпропетровськ : НО «Перспектива», 2014. – Ч. 2. – С. 105–106.
14. Сідун В. А. Економіка підприємства / В. А. Сідун. – Х. : ХДУХТ, 2003. – 263 с.
15. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. / В.В. Сопко. – К.: КНЕУ, 2006. – 526 с.
16. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник для економіч. спец. вузів / Н.М. Ткаченко.- 6-те вид.- К.: АСК, 2005.- 784 с.
17. Федулова Л. І. Управління операційною системою виробничого підприємства : монографія / Л. І. Федулова, О. В. Декалюк. – Хмель- ницький : ХНУ, 2005. – 192 с.
18. Школа І. М. Операційний менеджмент / І. М. Школа, О. В. Михайловська. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2004. – 300 с.
19. Ефективні ІТ-рішення [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://team.ua/>
20. Корпорація ПАРУС [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.parus.ua/ua/>
21. Система управління підприємством «ДЕБЕТ Плюс» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.debet.kiev.ua>.
22. ТОВ «БЕСТ ЗВІТ»[Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.bestzvit.com.ua/>

## REFERENCES

1. Regulation (standard) of accounting 3 «Report on financial results» from 31.03.99 № 87 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. [in Ukrainian]
2. Regulation (standard) of accounting 4 «Statement of cash flows» N 87 of 31.03.99 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.zakon.rada.gov.ua>. [in Ukrainian]
3. Bandurka OM Financial activity of the enterprise / OM Bandurka, M. Ya. Korobov. – K.: Либідь, 1998. – 140 c. [in Ukrainian]
4. Bezkorovaina LV System of integrated management of production costs / LV Bezkorovaina // Coll. Science. works «Economics: problems of theory and practice». – Dnepropetrovsk: DNU, 2002. – Issue. 119. – P. 25–29. [in Ukrainian]
5. Butynets FF Accounting management accounting / FF Butynets, LV Chizhevskaya, NV Gerasimchuk. – Zhytomyr: ЖИТИ, 2000. – 448 c. [in Ukrainian]
6. PL Vilensky, VN Livshits, SA Smolyak, «Evaluation of the efficiency of investment projects: theory and practice». – М.: Дело, 2001. – 832 c. [in Ukrainian]
7. Volkov DP The place and role of operational activities in the system of entrepreneurship / DP Volkov // Bulletin of the Zhytomyr State. Technological University. – 2010. – № 3 (53). – P. 235–238. [in Ukrainian]
8. Grybuk Yu. A. Management of operating profit of stone mining industry / GM Tarasyuk, YA Hrybuk // Bulletin of the Zhytomyr State. Technological University. – 2011. – № 2 (56). – P. 126–129. [in Ukrainian]
9. Kapinos GI Operational Management / GI Kapinos, IV Babi. – Kyiv: Center for Educational Literature, 2013. – 352 p. [in Ukrainian]
10. Kuzmin OE Budgeting at the enterprise / OE Kuzmin, OG Melnik. – K.: Кондор, 2008. – 312 c. [in Ukrainian]
11. Lozovitsky DS Controlling / DS Lozovitsky. – Lviv: Lviv Department of Internal Affairs, 2012. – 310 p. [in Ukrainian]
12. Magdanov PV Approach to the organization of strategic planning of socio-economic development of the region / PV Magdanov, V. Yu. Padey // Ars Administrandi. – 2011. – № 4. – P. 5–20. [in Ukrainian]
13. Mosiychuk MM The role and place of analytical information on resource provision in the management of operational activities of economic entities / MM Mosiychuk. // Trends in economic development in 2014: analytical and theoretical and methodological aspects: Mat-li International. scientific-practical conf. (Dnipropetrovsk, January 31, 2014). – In 2 hours – Dnepropetrovsk: NGO «Perspective», 2014. – Part 2. – P. 105–106. [in Ukrainian]
14. Sidun VA Economics of the enterprise / VA Sidun. – H.: KhDUHT, 2003. – 263 p. (Ukr)
15. Сопко В.В. Accounting in enterprise management: textbook. way. / В.В. Sopko. – К.: KHEU, 2006. – 526 c. [in Ukrainian]
16. Tkachenko NM Financial accounting at the enterprises of Ukraine: a textbook for economics. special universities / N.M. Tkachenko.- 6th ed.- K.: ASK, 2005.- 784 p. [in Ukrainian]
17. Fedulova LI Upravlinnia operatsiinoi sistemy vyrobnychoho pidpriemstva [Management of the operational system of a manufacturing enterprise]. – Khmelnytsky: KhNU, 2005. – 192 p. [in Ukrainian]
18. School IM Operational Management / IM School, OV Mikhailovskaya. – Chernivtsi: Books – XXI, 2004. – 300 p. [in Ukrainian]
19. Effective IT solutions [Electronic resource] – Access mode: <http://team.ua/> [in Ukrainian]
20. PARUS Corporation [Electronic resource] – Access mode: <http://www.parus.ua/ua/> [in Ukrainian]
21. DEBIT Plus enterprise management system [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.debet.kiev.ua>. [in Ukrainian]
22. LLC «BEST REPORT» [Electronic resource] – Access mode: <http://www.bestzv.it.com.ua/> [in Ukrainian]

## РЕФЕРАТ

Гуцалюк О.І. Діалектика поняття операційна діяльність на підприємстві / О.І. Гуцалюк // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науковий журнал. – К.: НТУ, 2022. – Вип. 2 (52).

В статті досліджено і проаналізовано поняття операційна діяльність на підприємстві різними вітчизняними і зарубіжними вченими

Об'єкт дослідження – операційна діяльність на підприємстві.

Мета роботи є конкретизації і з'ясуванні змісту такого поняття як «операційна діяльність» на сучасних підприємствах.

Метод дослідження – метод операціоналізації понять, індукції і дедукції.

Операційна діяльність підприємства не повинна обмежуватися створенням і реалізацією продукту (товару, послуги), а й має забезпечувати впровадження виробничого процесу з використанням новітніх технологій. В цьому випадку можна говорити про взаємозв'язок двох видів діяльності – операційної та інноваційної, в ході створення платформи для ведення ефективного господарювання, з метою отримання максимального економічного і соціального ефекту від вкладення фінансових ресурсів в діяльність підприємства.

В контексті дослідження вважаємо за потрібне виділяти в складі основної діяльності такі господарські процеси, які за своїм змістом є окремими процесами, що між собою взаємопов'язані та представляють цілісну операційну функцію підприємства: закупівельна діяльність, виробнича діяльність, діяльності з реалізації товарів, робіт та послуг, інноваційна діяльність в сфері виробництва і послуг.

**КЛЮЧОВІ СЛОВА:** ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ПІДПРИЄМСТВО, ОСНОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ФІНАНСОВІ РЕСЕРСИ.

### **ABSTRACT**

Gutsalyuk O.I. Dialectics of the concept of operating activities at the enterprise. Visnyk of the National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific journal. – K.: NTU, 2022. – Issue 2 (52).

The article investigates and analyzes the concept of operational activities at the enterprise by various domestic and foreign scientists

The object of research – the operational activities of the enterprise.

The purpose of the work is to specify and clarify the meaning of such a concept as «operating activities» in modern enterprises.

Research method – a method of operationalization of concepts, induction and deduction.

The operational activities of the enterprise should not be limited to the creation and sale of products (goods, services), but should ensure the implementation of the production process using the latest technologies. In this case, we can talk about the relationship of two activities – operational and innovative, in the process of creating a platform for efficient management, in order to obtain the maximum economic and social effect of investing financial resources in the enterprise.

In the context of the study, we consider it necessary to distinguish in the main activity of such economic processes, which in their content are separate processes that are interconnected and represent a holistic operational function of the enterprise: procurement, production, sales of goods, works and services, innovative activity in the field of production and services.

**KEY WORDS:** OPERATIONAL ACTIVITY, ENTERPRISE, MAIN ACTIVITY, FINANCIAL RESOURCES.

### **АВТОРИ:**

Гуцалюк Олена Ігорівна, Національний транспортний університет, асистент кафедри фінансів, обліку і аудиту, e-mail: sheptynova\_lena@ukr.net, тел.. +380976585175, Україна, 03118, м. Київ, вул.. Згурівська, 18.

### **AUTHOR:**

Gutsalyuk Elena I., National Transport University, the assistant of finance, accounting and audit, e-mail: sheptynova\_lena@ukr.net, tel. +380976585175, Ukraine, 03118, Kyiv, Zgurovsky str. 18.

### **РЕЦЕНЗЕНТИ:**

Бондаренко Є.В., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри економіка, директор ВАТ «УКРАКАДЕМІНВЕСТБУД» Київ, Україна

Базиліук А.В., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувачка кафедри фінансів, обліку і аудиту, Київ, Україна

### **REVIEWER:**

Bondarenko EV, Doctor of Economics, Professor, National Transport University, Professor of Economics, Director of «OJSC UKRACADEMINVESTBUD» Kyiv, Ukraine

Bazylyuk AV, Doctor of Economics, Professor, National Transport University, Head of the Department of Finance, Accounting and Auditing, Kyiv, Ukraine